



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I KARLSTAD**

Föredragande: M. Ek Lindqvist

**DOM**  
2014-05-16  
Meddelad i  
Karlstad

Mål nr  
5123-13

**SÖKANDE**

AB Ifo Vattenrening, 556271-7875  
Box 19143  
104 32 Stockholm

**Ombud:**

Advokat Therese af Jochnick  
Advokat Peter Degerfeldt  
Landahl Advokatbyrå AB  
Box 19143  
104 32 Stockholm

**MOTPART**

Karlstads kommun  
Upphandlingsenheten  
651 84 Karlstad

**PART**

Goodtech Environment AB  
Gamla Godbyvägen 2  
221 00 Mariehamn Åland

**SAKEN**

Offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

**AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten bifaller delvis AB Ifo Vattenrenings ansökan om överprövning och beslutar att Karlstads kommun ska göra om upphandlingen.

<b>KONKURRENSVERKET</b>	
2014-05-19	
<b>Avd</b>	
<b>Dnr</b>	
<b>KSnr</b>	<b>Aktbil</b>

Dok.Id 110149

**Postadress**  
Box 568  
651 12 Karlstad

**Besöksadress**  
Rådhuset, Stora  
torget

**Telefon**  
054-14 85 00  
**E-post:** [forvaltningsratten@karlstad.dom.se](mailto:forvaltningsratten@karlstad.dom.se)  
[www.forvaltningsratten@karlstad.dom.se](http://www.forvaltningsratten@karlstad.dom.se)

**Telefax**  
054-14 85 30

**Expeditionstid**  
måndag – fredag  
08:00-16:00

## BAKGRUND

Karlstads kommun har genomfört en upphandling gällande byte av luftningssystem i Skåre avloppsreningsverk, dnr TFN-2011-1290. Enligt tilldelningsbeslut har Goodtech Environment AB tilldelats avtalet.

Kommunen har begärt in anbud avseende inköp och utbyte av luftningssystem för Skåre avloppsreningsverk Östra Torp 1:294. Upphandlingen har skett genom förenklat förfarande enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF) och avser byte av bottenluftarsystem för det biologiska steget i Skåre avloppsreningsverk. Som entreprenadform anges totalentreprenad. Det nya luftningssystemet innefattar bland annat nya blåsmaskinerbottenluftarsystem, instrument, rör och ventiler, elinstallationer samt erforderlig styrning av maskinutrustningen.

## PARTERNAS TALAN

**AB Ifo Vattenrening** (Ifo) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att anbudet från Goodtech Environment AB (Goodtech) inte beaktas i utvärderingen. Ifo anför bland annat följande. Goodtechs anbud strider mot uppställda skall-krav i förfrågningsunderlaget. Syftet med kommunens inköp är att förse två luftningsbassänger och ett sandfång med luft för att uppnå rening i vattenverket. Av rambeskrivningen framgår att blåsmaskinernas kapacitet ska vara utlagd för att leverera luft till biosteget (luftningsbassängerna) och luftmängd till sandfånget. Anbuderna utvärderades utifrån fyra driftsfall när systemet belastas olika mycket (till exempel olika vattenförbrukning dag/natt). Lufthastigheten i systemets rör får enligt rambeskrivningen i förfrågningsunderlaget under punkterna 8.4.3, 8.5.1 och 8.5.6 endast uppgå till maximalt 8 m/s. I ett tillägg den 17 oktober 2013

förtydligas att verket ska kunna köras med en linje i taget, varför dimensioneringsförutsättningarna gäller såväl då verket drivs med två linjer som då verket drivs med enbart en linje i normal drift. Det innebär bland annat att hastigheten i röret inte får överstiga 8 m/s vid något driftsfall.

Enligt Goodtechs anbud och teknisk leveransbeskrivning har Goodtech valt dimension 100 (DN100) för rören i verket. Skulle verket köras enbart med en linje, vilket inte alls är ovanligt, och i enlighet med Goodtechs anbud på utrustning blir det ett driftfall med luftflöde i rörsystemet om 489 m<sup>3</sup>/h, vilket ger en lufthastighet i rören om 17,3 m/s. Ett driftfall om medelluftflöde 426,5 m<sup>3</sup>/h ger en lufthastighet i rören om 15,1 m/s. Med den rördimension som Goodtech valt kan luftflödet i systemet inte överstiga 225 m<sup>3</sup>/h. Tre av luftflödena som Goodtech angivit i anbudet strider således mot det skall-krav om maximalt 8 m/s som anges i förfrågningsunderlaget och som gäller såväl vid en som två linjer i bruk.

Att kommunen har antagit ett anbud som skulle ha förkastats leder till att Ifo lider skada. Felaktigheten är ett brott mot LUF och strider mot likabehandlingsprincipen.

**Karlstads kommun** medger ingripande mot upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska göras om. Kommunen anför bland annat följande. Vad Ifo anført om brister i vinnande anbudsgivares anbud avseende uppfyllnad av kvalificeringskrav får anses vara korrekt. Därutöver har Goodtech i sitt anbud inte beaktat att luft till sandfånget ska ingå i beräkningen av livscykelkostnaden. Bristerna i Goodtechs anbud torde bero på att förfrågningsunderlaget inte varit tillräckligt tydligt. Det har varit otydligt att luft till sandfånget ska ingå i beräkningen av livscykelkostnaden. Vidare anges under punkt 5.3 i de administrativa föreskrifterna "Luft till sandfång. Kapacitet väljs av entreprenör." Detta medför att den totala livscykelkostnaden beror på vilken kapacitet som anbudsgivaren väljer. Anbudet blir där-

för inte jämförbara med varandra. Förfrågningsunderlaget är därmed utformat i strid med de upphandlingsrättsliga principerna om transparens och förutsägbarhet. Även denna anledning utgör skäl för ingripande mot upphandlingen. Då denna brist är hänförlig till det konkurrensuppsökande skeendet är den enda åtgärd som kan komma i fråga att upphandlingen ska göras om.

Ifo bestrider kommunens yrkande om att upphandlingen ska göras om och anför bland annat följande. Att Goodtech inte beaktat att luft till sandfånget ska ingå i beräkningen av livscykelkostnaden grundar sig inte på att förfrågningsunderlaget varit otydligt. Att samtliga tre anbudsgivare har full vetskap om att luftmängden till sandfånget ska ingå i livscykelkostnadanalysen styrks av att både Ifo och den tredje anbudsgivaren tagit med dessa beräkningar i sina analyser. Till förfrågningsunderlaget hör en instruktion som hänvisar till den tekniska beskrivningen i rambeskrivningen där samtliga förutsättningar och värden som skall ligga till grund för beräkningarna för anläggningens hela luftningssystem ställs upp. För att kunna bestämma luftbehovet i sandfånget enligt ovan behöver anbudsgivarna endast kännedom om typ av enhet (vilket anges i den tekniska beskrivningen) samt kännedom om antalet enheter i befintlig anläggning. Den angivna enheten, Vibrairdysor, är väl använd på marknaden och antalet enheter i befintlig anläggning kan lätt kontrolleras genom att ställa frågor till kommunen under anbudstiden eller genom kontroll vid det obligatoriska platsbesöket.

**Goodtech** har getts möjlighet att yttra sig men därefter inte hörts av.

#### SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 kap. 24 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF) ska upphandlande enheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt

genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 16 kap. 6 § LUF ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

*Förvaltningsrättens bedömning*

Frågan är till att börja med om anvisningen ”Max hastighet i röret 8 m/s, dimension väljs av entreprenör” under punkterna 8.4.3, 8.5.1 och 8.5.6 i förfrågningsunderlaget utgör skall-krav. Vid prövningen av frågan huruvida anvisningen under dessa punkter är skall-krav bör utgångspunkten vara hur en rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare uppfattar anvisningen (jfr EU-domstolens avgörande i mål C-19/00 SIAC Construction Ltd mot County Council of the County of Mayo). Det framgår under punkten AFB.311 i de administrativa föreskrifterna att anbud skall vara helt enligt förfrågningsunderlaget och att anbud som innehåller avsteg från förfrågningsunderlaget inte kan antas och inte ska tas upp till prövning. I de administrativa föreskrifterna anges även under punkten AFD.1 att anläggningen skall uppfylla i förfrågningsunderlaget angivna specifikationer, prestanda- och funktionskrav.

Med hänsyn till ordalydelsen och utformningen av förfrågningsunderlaget samt hur kraven i underlaget i övrigt är utformade anser förvaltningsrätten att anvisningarna måste tolkas som ett skall-krav. Goodtech har ostridigt inte beaktat skall-kraven under punkterna 8.4.3, 8.5, 8.5.6 i förfrågningsunderlaget. Därmed är Goodtechs anbud inte helt enligt förfrågningsun-

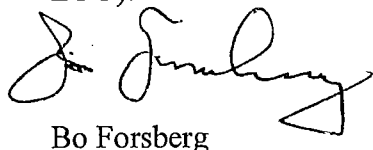
derlaget och skulle därför inte ha antagits och inte tagits upp till prövning av kommunen.

Det är vidare ostridigt att Goodtech i sitt anbud inte beaktat att luft till sandfånget ska ingå i beräkningen av livscykelkostnaden. Kommunen menar att förfrågningsunderlaget varit otydligt medan Ifo menar att förfrågningsunderlaget varit tydligt. Att två av tre anbudslämnare tagit med livscykelkostnadanalysen i beräkningar av sina analyser kan inte visa att samtliga anbudsgivare har full vetskap om att luftmängden till sandfånget ska ingå i denna analys. Enligt förvaltningsrättens mening är det inte heller tillräckligt att nödvändig information kan inhämtas genom en kontroll med kommunen. Att det under punkten 5.3 i de administrativa föreskrifterna anges "Luft till sandfång. Kapacitet väljs av entreprenör." får till följd att anbuden inte blir jämförbara. Förvaltningsrätten finner att förfrågningsunderlaget varit otydligt och brister i likabehandling, förutsägbarhet och öppenhet.

Ifo har sannolikt lidit eller kan komma att lida skada genom att kommunen antagit Goodtechs anbud. Med hänvisning till vad som anförts ovan finner förvaltningsrätten att det föreligger skäl för ingripande med stöd av 16 kap. 6 § LUF. Då bristerna är hänförliga till det konkurrensuppsökande skedet upphandlingen ska göras om.

#### HUR MAN ÖVERKLAGAR

Denna dom kan överklagas. Hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1B LOU).



Bo Forsberg



# SVERIGES DOMSTOLAR

## HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

**Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

**Skrivelsen med överklagande ska innehålla**

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.